

Sažetak

Ukratko je prikazano djelovanje Reda Milosrdne braće (osnovanog od svetog Ivana od Boga) koji su u Hrvatskoj osnovali i vode bolnicu Sveti Rafael u Strmcu, u kojoj posebno vode brigu o psihijatrijskim bolesnicima te provode palijativnu skrb za umiruće. Iznesena su temeljna načela koja karakteriziraju djelovanje Reda Milosrdne braće, te glavne vrijednosti koje red promiče u svojim apostolskim djelima.

Ključne riječi: Red Milosrdne braće; apostolat bolesnika; bolnica Sveti Rafael, Strmac.

UVOD

Zahvaljujemo organizatorima ovog susreta što su nas pozvali da sudjelujemo i pružimo svoj doprinos simpoziju o “Pastoralu zdravlja” kroz iskustva u Specijalnoj bolnici Sveti Rafael, u Strmcu. Koristim se ovom prilikom da pozdravim i nazočne biskupe i pozivam ih da budu uz nas, da nam budu pratnja na putu prve katoličke bolnice u Hrvatskoj. Ovaj je katolički identitet bitan. Sigurno nije bilo potrebe za otvaranjem još jedne bolnice u Hrvatskoj, s obzirom na ekonomsku i financijsku situaciju, ali je sigurno postojala potreba za bolnicom koja živi i prenosi one evanđeoske vrijednosti koje ju karakteriziraju.

Mi, *Milosrdna braća*, došli smo u Hrvatsku osnivajući ovu bolnicu s namjerom da razvijemo karizmu gostoljubivosti, karizmu služenja bolesnicima, koju negujemo već 500 godina. Naša bolnica ima 140 postelja od kojih su 93 za psihijatrijsku skrb, 30 kreveta dugotrajnog liječenja i 17 palijativne skrbi. Milosrdna braća u ovoj bolnici žele provesti u djelo stoljetno

iskustvo iz psihijatrijske skrbi, ali prije svega desetogodišnje iskustvo u palijativnoj skrbi.

Pastoralna i evanđeoska dimenzija naših djela

Naš način evangelizacije postaje stvaran i konkretan preko gostoljubivosti, odnosno preko evangelizacijskog projekta gostoljubivosti koji se ostvaruje i konkretizira u svakom našem djelu. Naš je način na koji pokazujemo da smo Crkva i da predstavljamo Crkvu u svijetu, da činimo vidljivim milosrđe i evanđeosku gostoljubivost, karizmu koju su primili Ivan od Boga i Red Milosrdne braće, karizmu koju subraća žive kroz svoje sveto zaređenje, mnogi suradnici kroz svoj sakrament krštenja, a drugi kroz svoja religiozna uvjerenja te humane i profesionalne motivacije.

Temeljna načela koja karakteriziraju naš apostolat jesu:

- potvrđujemo da je središte našeg interesa osoba kojoj se pomaže;
- promičemo i štitimo prava bolesnika i potrebitih, uzimajući u obzir njihovo osobno dostojanstvo;
- zauzimamo se za zaštitu i promidžbu ljudskog života od začeca do njegove prirodne smrti;
- prepoznajemo pravo osoba kojima se pomaže da budu odgovarajuće informirane o svojoj osobnoj situaciji;
- promičemo cjelokupnu skrb koja se temelji na timskom radu i primjerenom ravnoteži između tehnike i humanosti u terapeutskim odnosima;
- pridržavamo se etičkih načela Katoličke Crkve i promičemo ih;
- duhovnu i religioznu dimenziju smatramo jednom od najbitnijih elemenata pomoći, kao ponudu skrbi i spasenja, poštujući druga vjerovanja i načine života;
- štitimo pravo umiranja s dostojanstvom i s pažnjom i poštovanjem prema željama svih onih kojima je smrt blizu;
- posebnu pažnju pridajemo odabiru, edukaciji i praćenju osoblja u svim našim apostolskim djelima, uzimajući u obzir ne samo njihovu pripremu i profesionalnu kompetentnost, nego i njihovu osjetljivost prema humanim vrijednostima i pravima osobe;

- poštujemo zahtjeve profesionalne tajne, na način da se ona poštuje i od onih koji su blizu bolesnih i potrebitih;
- cijenimo i promičemo kvalitetu i profesionalnost naših suradnika, potičući ih da aktivno sudjeluju u misiji Reda; činimo ih sudionicima procesa odlučivanja o našim apostolskim djelima u okvirima njihovih sposobnosti i njihovih područja odgovornosti;
- poštujemo slobodu savjesti osoba kojima pomažemo i naših suradnika, ali isto tako zahtijevamo da se poštuje identitet naših apostolskih djela;
- odbijamo traženje profita; proučavamo i poštujemo ekonomska pravila i odgovarajuća pravila plaćanja.

Glavne su vrijednosti koje promiče Red u svojim apostolskim djelima sljedeće:

- *Gostoljubivost* je najbitnija vrijednost koja se iznosi i realizira u četiri orijentacijske vrijednosti: kvaliteta, poštovanje, odgovornost i duhovnost.

- *Kvaliteta* znači: izvrsnost, profesionalnost, integralna i holistička pažnja, osjetljivost u odnosu na nove potrebe, model zajedništva s našim Suradnicima, asistencijalni model svetog Ivana od Boga, struktura i ambijent prihvata, suradnja s trećim osobama.

- *Poštovanje* znači: poštovanje prema drugome, humanizacija, humana dimenzija, recipročna odgovornost između Suradnika i Subrača, razumijevanje, holistička vizija, promidžba socijalne pravde, sudjelovanje članova obitelji.

- *Odgovornost* znači: vjera u ideale svetog Ivana od Boga i Reda, etika (bioetika, socijalna etika, etika upravljanja), poštovanje prema okolišu, društvena odgovornost, održivost, pravda, ravnomjerna raspodjela resursa.

- *Duhovnost* znači: pastoralna služba, evangelizacija, duhovna pomoć za pripadnike drugih religija, ekumenizam, suradnja sa župama, biskupijama, druge vjeroispovijesti.

U apostolskim djelima Reda, cijela struktura upravljanja, asistencijalni stil, politika ljudskih resursa, edukacije i definitivno cijela organizacija, usmjereni su na cilj i krajnju misiju Reda svetog Ivana od Boga: evangelizaciju i pastoral u punom smislu. Načela i kriteriji za upravljanje koji su usmjereni na evangelizacijsku i pastoralnu misiju apostolskih djela imaju svoje temelje u "*Osobnoj karti Reda*" (*Carta d'Identità dell Ordine*).

Stoga su u jednom centru, svi, subraća i suradnici pozvani i usmjereni u svome radu prema realizaciji temeljne misije Reda, koja čini njegovu svrhu postojanja, odnosno to da budu evangelizatori ili aktivni nositelji pastorala u najširem smislu, svatko prema svojoj odgovornosti. Svi oni koji su na upravljačkim pozicijama, kao i oni koji su najviše odgovorni, moraju nastojati da se misija Reda provodi i da bude konkretizirana u svakom apostolskom djelu, preko upravljanja i primjerene organizacije sa stilom Reda, priskrbujući si ljudske i materijalne resurse koji su potrebni. Svi drugi, subraća i suradnici, trebali bi poznavati i imati potpunu svijest o tome da svojim dobro obavljenim poslom pridonose razvitku misije Reda u svakom apostolskom djelu, odnosno evangelizaciji i pastoralu u širem smislu. Odgovornost nije isključivo na službi svakog centra koji pruža duhovnu i religioznu pomoć, nego je na svima onima koji izvršavaju misiju u svakom apostolskom djelu.

Pozivam sve da podrže naše bolničko djelovanje jer bolnica Sveti Rafael nije samo bolnica Milosrdne braće, nego je ona djelo Crkve koja živi evanđelje milosrđa među svim ljudima u Republici Hrvatskoj.

SPECIAL HOSPITAL SAINT RAPHAEL, STRMAC

Summary

The activities of the *Order of the Brothers of Mercy* (founded by St John of God) were briefly presented. The Order has been established in Croatia and runs the hospital St Raphael in Strmac, in which they take care of psychiatric patients and implement palliative care for the dying. The author presented the fundamental principles that characterize the work of the Order of the Brothers of Mercy, as well as the basic values that the Order promotes in its apostolic work.

Key words: *Order of the Brothers of Mercy; apostolate of patients; hospital of St Raphael, Strmac.*